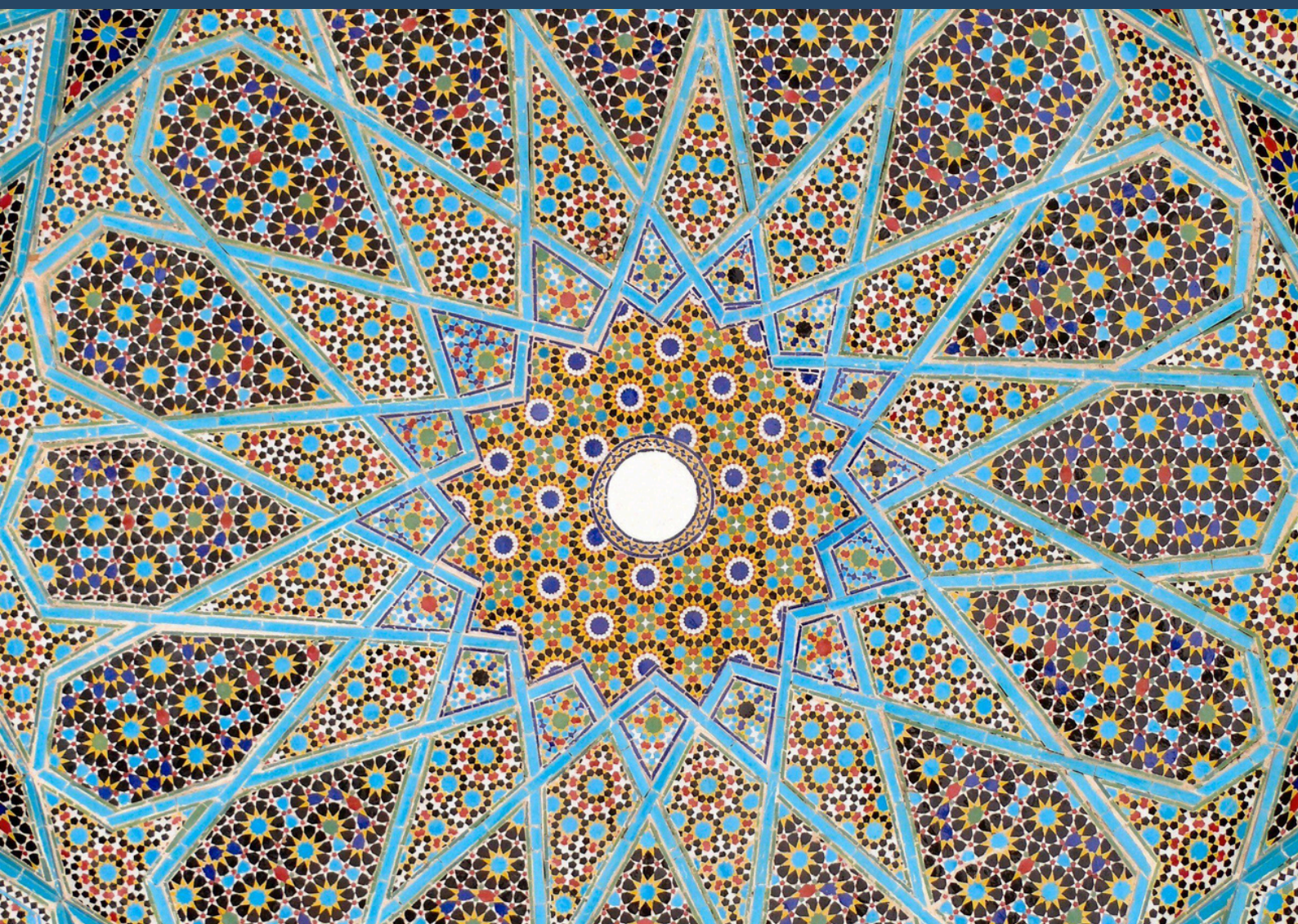

ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

BILTEN

MAJ 2026

BROJ 64

U OVOM BROJU:

- INTERVJU SA PREDSEDNIKOM ISLAMSKE ZAJEDNICE BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ
- AKTIVNOSTI OBAVIJESTI IZ ZAJEDNICE
- CRTICE IZ DUHOVNOSTI

INFORMATIVNE NOVINE
ISLAMSKE ZAJEDNICE BOŠNJAKA U
ŠVEDSKOJ

GLAVNI UREDNIK:
IDRIZ-EF. KARAMAN, GLAVNI IMAM

IZVRŠNI & TEHNIČKI UREDNIK:
NEZIR-EF. ŠPIODIĆ

E-MAIL:
BILTEN@IZB.SE

WEB:
WWW.IZB.SE

IZDAVAČ:
ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA
U ŠVEDSKOJ

MAJ 2026. / ZU-L-KA'ADE 1447.

bilten SADRŽAJ

— 03

UVODNIK

— 04

AKTUELNOSTI IZ ZAJEDNICE

— 14

CRTICE IZ DUHOVNOSTI

— 27

BAJRAMSKA ČESTITKA

Poštovana braćo i sestre!

7. maja obilježili smo još jedan Dan džamija. Još jednom smo se podsjetili na rušenje Ferhadije džamije u Banja Luci, kao i na rušenje preko 600 drugih džamija širom Bosne i Hercegovine za vrijeme agresije na našu domovinu. Obaveza je to koju nikad ne smijemo zaboraviti, jer su dušmani, uz rušenje džamija ubijali i naše ljude i često ih zakopavali zajedno sa ostatkom porušenih džamija. I ne samo to, neljudi su i na sam dan postavljanja kamena temeljca za obnovu Ferhadije ponovo ubijali.

U 114. ajetu sure El-Bekare Allah, dž.š., opisuje takve:

„A ko čini veće nasilje od onoga ko brani da se u Božijim hramovima ime Njegovo spominje i trudi se da ih poruši? Takvi ne bi smjeli u njih ulaziti, izuzev sa strahom. Njima na ovom svijetu pripada poniženje, a na onom svijetu veliku patnju imat će!“

A u 18. ajetu sure Et-Tevbe Gospodar svjetova opisuje one koji se brinu o džamijama:

„O džamijama se brinu samo oni koji u Boga i u onaj svijet vjeruju, te koji namaz klanjaju i zekat daju i koji se nikoga osim Boga ne boje. E, to su oni koji mogu na ispravnom putu biti!“

Zabilježena je i predaja kako je u vrijeme Poslanika, a.s., živjela žena koja je brala trunje po džamiji. Kad je umrla, niko nije obavijestio Muhameda, a.s., o njezinoj dženazi, na što on reče: “Kad neko od vas preseli na Ahiret, onda me obavijestite o tome!” Nakon toga joj je klanjao dženazu i rekao: “Vidio sam je u Džennetu, zato što je brala trunje po džamiji.”

Uz Dan džamija trebali bismo razmisliti i o još nekoliko pitanja: U kakvom stanju ostane abdesthana iza nas? Gdje ostavljamo papuče nakon što abdestimo? Kako se općenito prema kući Božijoj odnosimo?

Uz ova pitanja trebali bi razmišljati i o tome da li svojim ponašanjem uznemiravamo džamiju i njene posjetitelje, jer smo, nažalost, često u prilici u džamijama slušati nepotrebne diskusije, pa i svađe.

Dragi Bože, pomози nam da sačuvamo „svetost“ džamije i da džamija bude naša “luka spasa”.

BILTEN

MAJ 2026

**AKTUELNOSTI IZ
ZAJEDNICE I
DŽEMATA**

ODRŽANA SJEDNICA IZVRŠNOG ODBORA IZBUŠ-A

U nedjelju, 3. maja 2026. godine, u Jönköpingu je održana konstituirajuća sjednica Izvršnog odbora Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj u novom sazivu — utvrđeni prioriteti, izabrani novi članovi rukovodstva.

U uvodnom dijelu sjednice upriličen je kratak osvrt na jučerašnji rad, tokom kojeg su obrađena važna pitanja vezana za organizaciju Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, normativne akte i stratešku viziju prioriteta rada Izvršnog odbora od strane predsjednika Jasmina Foče.

***Nije ovo posao — ovo je amanet. I nosimo ga zajedno.
— Jasmin Fočo, predsjednik IZBUŠ-a***

Konstituiranje i izbor rukovodstva

U prvom dijelu sjednice konstituiran je Izvršni odbor u okviru čega je za potpredsjednicu Izvršnog odbora izabrana Manuela Mikić a za koordinatorku za rad sa Bemufom Hamza-ef. Terzić.

Analiza Skupštine i plan rada

U nastavku sjednice pristupilo se analizi održane Skupštine IZBUŠ-a, pri čemu je izraženo opće zadovoljstvo njenom organizacijom i realizacijom. Posebne pohvale upućene su domaćinu džematu Jönköping.

Još su razmatrani Plan rada i Budžet IZBUŠ-a, nakon čega je usvojen kalendar aktivnosti za 2026. godinu.

Završni dio sjednice

U završnom dijelu sjednice analizirani su izvještaji za protekli period i razmotrena pristigla pošta.

U SUBOTU, 28. MARTA 2026., ODRŽANA SKUPŠTINA ISLAMSKE ZAJEDNICE BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

U subotu, 28. marta 2026. godine u gradu Jönköping održana je redovna izborna Skupština Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj. Uz prisustvo 49 delegata iz 18 džemata, te članova Izvršnog odbora i drugih organa IZBUŠ-a, Skupštinom je predsjedavao Jasmin Fočo, predsjednik Skupštine.

Skupština je otvorena ašeretom kojeg je proučio Mubin-ef. Neimarlija, imam Džemata Norrköping, a onda se Skupštini, ispred trezvenjačke organizacije NBV, obratila Minela Jakupović.

U radnom dijelu zasjedanja prvo su podneseni i usvojeni: izvještaji o radu i finansijama, te izvještaj Revizione komisije. Uslijedilo je usvajanje Plana rada i budžeta za 2026. godinu.

Nakon toga su usvojeni po jedan amandman na Statut IZBUŠ-a i Pravilnik o vakufskom fondu.

U izboru novih organa prvo se pristupilo izboru predsjednika IZBUŠ-a i za novog predsjednika jednoglasno je izabran Jasmin Fočo.

U novi Izvršni odbor izabrani su: Merjema Jašarević, Mubin-ef. Neimarlija, Hamza-ef. Terzić, Mustafa Sulejmanagić, Emir Prlja i Salmir Nasić, kao redovni članovi, te Mersed-ef. Delić, Mirzet Omerović i Alija Mustafić, kao rezervni članovi.

Po funkciji, redovni članovi Izvršnog odbora su i glavni imam Idriz-ef. Karaman, te predsjednik Bemufa, koji će biti izabran na Skupštini Bemufa u maju mjesecu 2026.

U Revizionu komisiju izabrani su: Inas Delić, Elvedina Hećimović i Ilijaz Bešić.

U Izbornu komisiju izabrani su: Enes Delić, Samir Okanović i Haris Delić.

U Statutarnu komisiju izabrani su: hafiz Adis Baručić, Almedin Spahić i Idriz-ef. Karaman.

U Komisiju za ženski aktivizama izabrane su: Merjema Jašarević, Minela Jakupović i Merima Horozović.

Za predsjednika Skupštine do kraja tekućeg mandata izabran je Emsudin Osmić.

Nakon izbora novih organa dosadašnjim članovima Izvršnog odbora i komisija uručene su zahvalnice i prigodni pokloni.

Skupštinsko zasjedanje okončano je ašeretom, koje je proučio hafiz Ahmed-ef. Bukvić.

I.K.

SAVJET MUFTIJE ZA ZAPADNU EVROPU: U FOKUSU INSTITUCIONALNO JAČANJE I PLANOVI ZA NAREDNI PERIOD

U okviru zasjedanja Savjeta muftije za Zapadnu Evropu u Kölnu održane su svečana zajednička sjednica i radna sjednica sa glavnim imamima, na kojima su razmatrana ključna pitanja institucionalnog razvoja, organizacije vjerskog života i prioriteta Islamske zajednice na prostoru Zapadne Europe.

Na svečanoj sjednici razmatrana su ključna pitanja od značaja za daljnji razvoj i institucionalno jačanje Islamske zajednice na prostoru muftiluka, s posebnim naglaskom na strateško usmjerenje budućeg rada kroz četiri temeljna principa: profesionalizaciju, standardizaciju, procedure i facilitaciju.

U uvodnom obraćanju muftija Senaid-ef. Kobilica je istakao da Islamska zajednica u Zapadnoj Evropi ulazi u novu razvojnu fazu koja traži ozbiljnije, odgovornije i sistemski uređenije djelovanje na svim nivoima.

Naglašeno je da Zajednica, oslonjena na iskustvo, predanost i požrtvovanost svojih ljudi, danas mora snažnije graditi institucionalni okvir koji može odgovoriti na potrebe muslimana u savremenom evropskom kontekstu.

U ponedjeljak, 27. aprila na radnoj sjednici s glavnim imamima razmatrana su pitanja od posebnog značaja za organizaciju i dugoročnu održivost vjerskog života.

Zaključeno je da daljnji razvoj Islamske zajednice na prostoru Zapadne Europe traži ozbiljan, planski i dugoročno usmjeren rad, utemeljen na institucionalnoj odgovornosti i jasnoj viziji.

(Preporod.info)

RASPISANI IZBORI ZA REISUL-ULEMU: NOVOG POGLAVARA ISLAMSKE ZAJEDNICE BIRA POSEBNO IZBORNO TIJELO

Aktuelni reisul-ulema Husein-ef. Kavazović na ovoj funkciji je od 2012. godine, kada je izabran za poglavara i vrhovnog muftiju Islamske zajednice. Ponovo je izabran za reisul-ulemu 2019. godine, te, prema Ustavu Islamske zajednice u BiH, nakon dva mandata ne može više biti predložen kao kandidat za ovu poziciju.

Prema Pravilniku o izboru reisul-uleme, za reisul-ulemu može biti kandidiran istaknuti alim koji posjeduje srednje i visoko islamsko obrazovanje, koji je obavljao dužnost u Islamskoj zajednici najmanje 15 godina i koji je svojim ponašanjem stekao opći ugled i povjerenje pripadnika i članova Islamske zajednice, te koji nije mlađi od 40 godina.

Nakon što je Sabor danas donio odluku o provedbi procedure izbora reisul-uleme, imenovao je i nadležne komisije.

Proceduru izbora reisul-uleme provodit će Komisija za izbor koju čine predsjednik i potpredsjednici Sabora, predsjednik Ustavne komisije Sabora i predsjednik Glavne izborne komisije, a evidentiranje kandidata za reisul-ulemu obavljat će saborska komisija od 18 članova koju čine po jedan najstariji sabornik iz svakog izbornog okruga.

Kandidati su obavezni Saboru predstaviti pisane programe, nakon čega će Sabor na sjednici glasanjem utvrditi listu od najmanje dva (2), a najviše tri (3) kandidata za reisul-ulemu.

Prema Pravilniku, nakon objavljivanja izbora reisul-uleme, pristupit će se biranju posebnog odbora za predaju Menšure, svečanog dokumenta kojim se potvrđuje da je određeno lice legalno imenovani, odnosno izabrani reisul-ulema i da je kao takav ovlašten da u smislu šerijatskog prava daje šerijatska ovlaštenja ostalim vjerskim službenicima.

Novoizabranom reisul-ulemu Menšuru predaje predsjednik Sabora najdalje u roku od 30 dana od dana izbora, na svečanosti kojoj prisustvuju svi članovi Izbornog tijela.

(Preporod.info)

Listu kandidata za izbor reisul-uleme Sabor potom se dostavlja Izbornom tijelu za izbor reisul-uleme, koje čine sabornici Islamske zajednice, članovi Rijaseta Islamske zajednice, muftije, predsjednici mešihata Islamske zajednice, dekani i direktori islamskih ustanova, glavni imami i predsjednici izvršnih odbora medžlisa.

Sabor će nakon toga zakazati sjednicu Izbornog tijela, koje će izbor reisul-uleme izvršiti tajnim glasanjem između utvrđenih kandidata.

Za reisul-ulemu će biti izabran kandidat koji je dobio većinu glasova ukupnog broja članova Izbornog tijela.

“Uspjesi nas mogu i uspavati – a stati je prvi korak prema nazad. Naši džemati su napravili stvari na koje možemo biti ponosni, ali sad je trenutak da ostanemo gladni i ambiciozni...”

Jasmin Fočo

PREDSJEDNIK ISLAMSKJE ZAJEDNICE BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

INTERVIEW

BILTEN:

Poštovani Jasmine,
esselamu alejkum!

Hvala Vam što ste izdvojili vrijeme za razgovor za Informativne novine Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj. Na samom početku želimo Vam uputiti iskrene čestitke povodom izbora na funkciju predsjednika Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj.

Prije nego što razgovor usmjerimo na rad Zajednice i Vašu novu odgovornu dužnost, zamolili bismo Vas da se ukratko predstavite našim čitaocima.

Ko je Jasmin Fočo?

JASMIN FOČO:

Jednostavan Bošnjak iz Sarajeva — poduzetnik, živim u Boråsu, govorim nekoliko jezika i u Zajednici sam od prvog dana mog dolaska u Švedsku, što me još uvijek nije spriječilo da budem shvaćen kao zanovjetalo.

BILTEN:

Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj prošle godine obilježila je 30 godina postojanja i djelovanja. Koji su, po Vama, najveći uspjesi Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj u proteklom periodu?

JASMIN FOČO:

Trideset godina nije malo — ali ono čime se ja posebno ponosim je finansijska nezavisnost koju smo izgradili kroz projekat poreske članarine. Tome dodajem vakufe i džamije koje smo podigli širom Švedske — u Boråsu imamo prelijepu džamiju koja miriše na Bosnu. A sve to ne vrijedi ništa ako nema onoga što je možda i najteže sačuvati — a to je jedinstvo. Elhamdulillah, sačuvali smo ga.

BILTEN:

U kontekstu različitih društvenih tokova koji se odražavaju i na kolektive i na pojedince, koji su izazovi pred Islamskom zajednicom Bošnjaka u Švedskoj?

JASMIN FOČO:

Uspjesi nas mogu i uspavati — a stati je prvi korak prema nazad. Naši džemati su napravili stvari na koje možemo biti ponosni, ali sad je trenutak da ostanemo gladni i ambiciozni. Pred nama je ozbiljan proces centralizacije i reorganizacije — nešto što se ne smije raditi na brzinu, nego onako kako smo radili projekat poreske članarine: promišljeno i planski. Islam nas uči hijerarhiji — u porodici, u zajednici, na svakom nivou. I naša krovna organizacija mora dobiti ulogu koju zaslužuje i biti ono što smo svi zamislili — naša vodilja.

Posebno mi je na srcu i položaj naših imama. Gotovo svaki džemat ima uposlenog imama — i tu smo daleko ispred većine dijaspore u Evropi. Ali to nije razlog da stanemo. Moramo preispitati uslove rada naših imama, uskladiti naše pravilnike sa radnim zakonodavstvom ove zemlje i osigurati da oni koji nas predvode imaju uslove kakve zaslužuju — i kakve mi kao Zajednica zaslužujemo.

BILTEN:

Veliki broj naših članova čine mladi ljudi. Na koji način vidite ulogu mladih u Zajednici?

JASMIN FOČO:

Mladi su naša budućnost i naš najveći resurs — i iskreno, resurs koji nedovoljno koristimo. Moramo naći način da ih bolje integrišemo, ali uz jednu važnu napomenu — naša odgovornost prema njima nije da ih kalupimo, nego da ih uputimo a da pri tom ne ugušimo njihovu kreativnost. To je ta fina linija koju moramo znati hodati.

BILTEN:

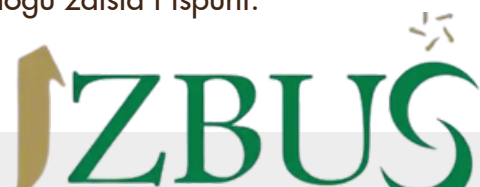
Na koje aktivnosti i ciljeve planirate staviti poseban fokus i prioritet u Vašem radu?

JASMIN FOČO:

Omladina koja je svoje najbolje godine uložila u Bemuf nosi ogroman kapacitet — i moramo naći institucionalno rješenje, kroz pravilnike i izborna akta, da ta energija ostane u Zajednici i nađe svoje mjesto u krovnim organima. Centralizacija je neizbježna, ali mora biti isplanirana kako treba.

Svaki član Izvršnog odbora mora imati konkretno zaduženje i zonu odgovornosti — i želim da za četiri godine svako od nas stane pred Skupštinu i sa ponosom prezentira šta je postigao. To je i poruka budućim generacijama da vrijedi uložiti sebe.

Uloga imama, a posebno Glavnog imama kao našeg vrhovnog vjerskog autoriteta, mora biti jasno definisana — ne samo na papiru, nego i kroz alate i ovlaštenja koja mu omogućavaju da tu ulogu zaista i ispuni.

BILTEN:

Na kraju našeg razgovora, zamolit ćemo Vas da pošaljete jednu poruku svim čitateljima Biltena.

JASMIN FOČO:

Mi Bošnjaci smo mali narod, ali velikog srca. I ta veličina srca se najjasnije vidi kada smo zajedno — a naša Zajednica sa 26 džemata je dokaz da to jedinstvo umijemo čuvati.

Često kažem da smo mi prvaci u nalaženju mahana — liga šampiona, bez konkurencije. I nije to sve loše, to nas tjera naprijed i čuva od dušmana kojih ima na svakom koraku. Ali u pohvali i lijepoj riječi — tu zaostajemo. A imami, mutevelije, aktivni članovi, aktiv žena i naše sestre, omladina — svi oni koji neumorno rade bez ikakvog dunjalučkog interesa, koji nose teret džemata na svojim leđima svaki dan — oni to često rade u tišini, bez ikakvog priznanja. Jedna jedina lijepa riječ ponekad može značiti više nego što možemo zamisliti. Razmislimo malo o tome.

BILTEN:

Poštovani Jasmine, hvala Vam na razgovoru i želimo Vam puno uspjeha u budućem radu.

PREGLJED BROJA ČLANOVA PO DŽEMATIMA

	31.10.2025	03.02.2026
Malmö	2476	2502
Stockholm	1939	1951
Göteborg	1686	1707
Norrköping	1309	1323
Orebro	1293	1305
Borås	1109	1113
Skövde	909	922
Landskrona	896	893
Helsingborg	846	853
Västerås	821	821
Linköping	779	783
Gislaved	764	772
Jönköping	712	717
Värnamo	679	693
Växjö	609	615
Halmstad	560	566
Trollhättan	543	553
Trelleborg	452	452
Vetlanda	255	262
Kalmar	224	231
Motala	223	224
Varberg	222	221
Trosa	202	202
Surte	190	191
Karlstad	142	147
Oskarshamn	87	89
Ukupno	19927	20108

“BOŽIJI SU I ISTOK I ZAPAD,
PA KUD GOD SE OKRENETE,
TAMO JE
LICE BOŽIJE”
2:15

CRTICE IZ DUHOVNOSTI

IZAZOVI UMJETNE INTELIGENCIJE: MOGU LI MUSLIMANSKI UČENJACI RAZUMJETI STVARNOST KOJU ŽIVE

Grabus: "Proces kroz koji prolazimo je jedinstvena prilika za otvaranje novih intelektualnih tema, ali i za gradnju zajedničkog narativa koji će nam omogućiti da u tom velikom svijetu umjetne inteligencije imamo svoj kutak u kojem ćemo govoriti o pitanjima koja su važna za nas."

Riječ je o čovjeku

S obzirom na digitalnu revoluciju i posljedice koje umjetna inteligencija ima na svakodnevni život ljudi, profesor Grabus, prije svega, ističe da je pojava umjetne inteligencije postala središnja tema savremene civilizacije. Suštinskim pitanjem smatra način na koji će se koristiti te platforme.

Naglašavajući da je umjetna inteligencija sadašnja stvarnost, podsjeća da je "najveći izazov za teologe, filozofe i humaniste to da li mogu razumjeti svoju stvarnost".

"To je bitno znanstveno pitanje - kako funkcioniše taj sistem koji nama doprinosi olakšavajući dolazak do znanja, usvajanja činjenica, upoznavanja određenih pitanja s kojima bismo se teško, i uz enciklopedije koje imamo, danas upoznali. I, hvala Bogu, niko ne postavlja pitanje kao što je to bilo ranije - je li to halal ili je haram. Ne čujem te glasove u pogledu umjetne inteligencije", napominje profesor Grabus.

Međutim, otvaraju se dimenzija etike, humanosti i koristi znanja te se, kako kaže, postavljaju različita pitanja o tome koliko će čovjek biti upotrijebljen ili zloupotrijebljen, kakvi novi identiteti će biti kreirani ili koliko će ih biti ukradeno i slično.

"Mi ne govorimo samo o transcendentnom eshatološkom konceptu, nego govorimo i o načinu kako na ovom svijetu, iz te perspektive, upotrebom ili zloupotrebom umjetne inteligencije doći do čovjeka. Šta ćemo onda s čovjekom? Ko upravlja našim životima? Kako uspostaviti pravnu i etičku regulativu? Kako zaštititi autorsko pravo? A znamo da je to regulisano u pravu, etici i, na kraju krajeva, u vjerskom učenju", kaže Grabus.

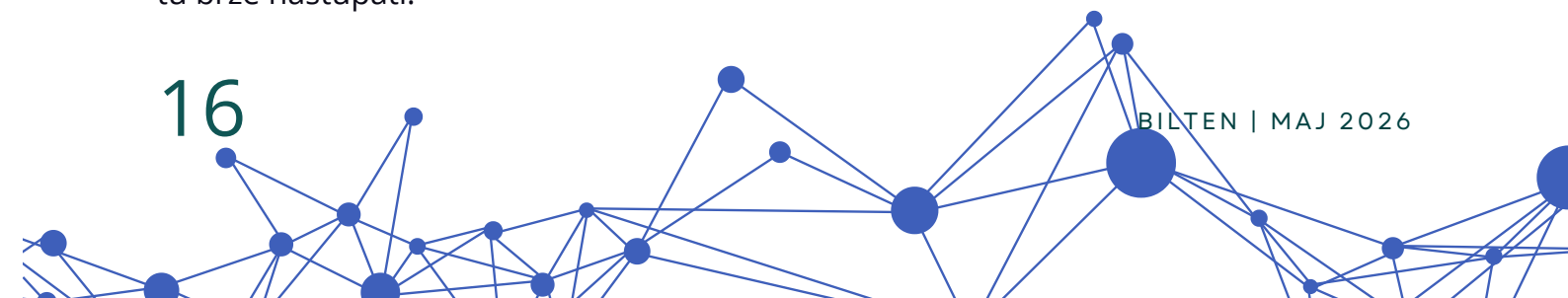
Prilika za otvaranje novih intelektualnih tema

Ključno pitanje je koji je izvor dobra, ističe on, te skreće pažnju na dva ključna pojma: autonomija i teonomija.

"Prema našem učenju, izvor dobra je Bog. Mi se borimo da pokažemo kako je središnja tema za ljudsku civilizaciju Bog. U islamu i u ostalim monoteističkim religijama čovjek pokušava gledati na ono što je dobro, na ono što mu je Bog dao. I ako govorimo o vrijednostima istine, ljepote, dobrote koje je Bog dao ljudima kao općim vrijednostima, onda govorimo i o pravednosti kao izvoru koji dolazi od Boga. Ako pređemo na taj autonomni izvor, ako je čovjek izvor - i on definiše i etiku, i moral, i pitanje dobra i zla - onda se dugoročno odmičemo od središnje teme govora o Bogu. Približavamo se savremenom konceptu sekularnog odbacivanja onoga što je univerzalna religijska vrijednost. I zato je sada pitanje i kroz ovaj sektor, koje su to teme koje će biti dostupne ljudima koji će sutra upotrebljavati bilo koju platformu umjetne inteligencije", naglašava profesor Grabus.

Kazano pojašnjava primjerom o načinu na koji Islamska zajednica može kreirati aplikaciju ili platformu koja bi Bošnjacima širom svijeta bila od pomoći kada je riječ o temeljnim vrijednostima koje nas povezuju.

"U tom smislu, učestvovat ćemo u određenim raspravama koje su važne za sve ljude. Naravno, s obzirom na kapacitet i potencijal koji imaju veće institucije od nas, oni će tu brže nastupati.

Samo je pitanje, u konačnici, jesu li muslimani uopće danas sposobni sami artikulirati pitanja koja su njihova primarna. Usuđujem se kazati da smo mi, sljedbenici islama, jedini danas nesposobni sami utjecati na to kakav će biti pogled na islam u svijetu, s obzirom na više faktora, različite interpretacije, utjecaje itd. I zato je ovaj proces kroz koji prolazimo jedinstvena prilika za otvaranje novih intelektualnih tema, ali i za gradnju zajedničkog narativa koji će nam omogućiti da u tom velikom svijetu umjetne inteligencije imamo svoj kutak u kojem ćemo govoriti o pitanjima koja su važna za nas", ističe profesor.

U nastavku je tretirao i izazov dehumanizacije, odnosno dileme koliko će umjetna inteligencija dehumanizirati čovjeka, te se osvrnuo na pitanje ljudske odgovornosti. "Pitanje odgovornosti možda je jedno od najvažnijih ljudskih pitanja o kojima možemo razgovarati. Dakle, ako je izvor morala autonoman, onda je mnogo stvari prilagodljivo i može se u određenom periodu adaptirati na nove okolnosti. Ali, postoje teme koje su konstantne i oko toga se slažemo. Naprimjer, većinu tih postavki imamo u Deset Božjih zapovijedi, koje su i kroz Kur'an kao takve navedene. Ali, čovjek je danas došao u poziciju jedne inferiornosti, tj. da mu je sasvim svejedno koliko će ljudi u jednom danu stradati. I to ne radi više čovjek direktno, nego može raditi umjetna inteligencija. Ko će za to odgovarati? Na koji način ćemo sutra pokrenuti proces kao ljudi protiv mašine? Ko preuzima odgovornost? Pitanje umjetne inteligencije nije samo nešto što nam olakšava život nego nam u mnogim segmentima otežava i zagorčava život. U tom smislu, svi elementi, koji su posljedica onoga što mi danas nazivamo umjetnom inteligencijom, odražavat će se na živote ljudi", kazao je.

Duhovna komponenta mora postojati

Ukazujući na prisutnost utilitarizma i koncepta korisnosti, pri čemu se radi ono što je za civilizaciju u datom momentu najbolje i najbrže, Grabus naglašava da kontinuirano ostavljamo posljedice iza sebe. Tome za primjer navodi ugroženost okeana i morskog svijeta. Stoga, postavlja pitanja o tome kako će se formirati generacija koju odgaja digitalni svijet te kako će ona graditi društvene odnose i donositi sudove.

"Nećemo ništa napraviti pukim zabranama, zatvaranjem u svoje svjetove, nego u ovim novim okolnostima očigledno ćemo morati više između sebe razgovarati, otvarati te teme i ljude vraćati temeljnim postavkama, a to je da je život svet. Vidimo da se savremena civilizacija ne ponaša tako. Također, temeljna kur'anska postavka jeste da je imetak svet, vjera kao takva, porodica i čast. A u savremenom svijetu sve te vrijednosti je lakše dovesti do dehumanizacije nego što je to bilo ranije. Zato će ovdje biti važno razvijati tu duhovnu komponentu. Mora postojati ta veza s Gospodarom, odnosno s tim izvorom koji nam daje život. Ukoliko postoji u takvom svijetu veza kroz namaz, dobro djelo, predanost Njemu, UI ćemo shvatiti kao alat, kao sredstvo koje nam olakšava život, a ne da nam to postane novi tagut - da nas zavede kao neko lažno božanstvo", upozorava profesor Grabus.

Tekst preuzet sa: www.preporod.com

TRAJANJE IBRĀHĪMOVA SNA

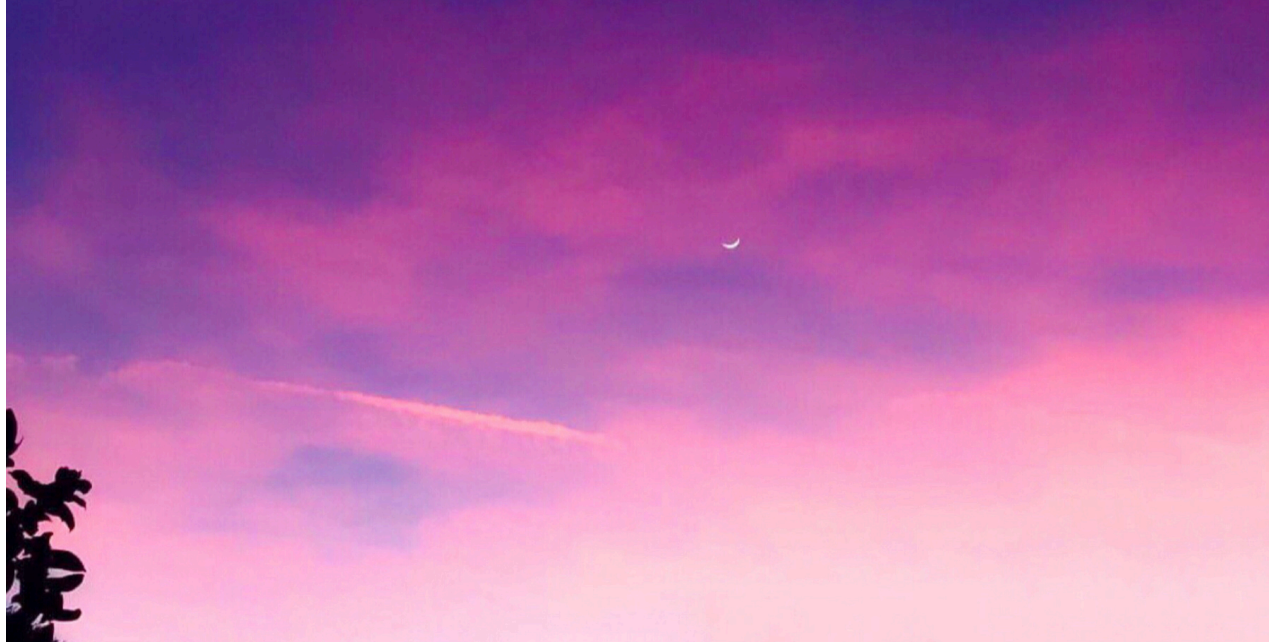

“I OBRADOVASMO GA [IBRĀHĪMA]
DJEČAKOM BLAGIM.
PA KAD JE STASAO DA MU JE I U POSLU
POMAGAO, ON REČE:
“O SINKO MOJ! DOISTA SAM U SNU VIDIO
DA BIH TE ZBILJA ZAKLATI TREBAO!
PA ŠTA TI MISLIŠ?”
A ON REČE: “O MOJ OČE! ČINI ŠTA TI SE
NAREĐUJE.
NAĆI ĆEŠ DA SAM JA, AKO BOG DĀ, MEĐ’
STRPLJIVIMA!”
(EṢ-ŞĀFFĀT/REDOVI, 37:101-102)

Ovo mjesto u Kur’ānu ubrajaju u najteža ne samo za tumačiti, već i za shvatiti. Nije ovdje posrijedi samo dalekosežno snoviđenje Božijeg poslanika Ibrāhīma, već je posrijedi i pitanje: A kako to, to jest: zar može biti baš to - da dragi Bog, Svemilosni i Samilosni Stvoritelj, može takvo što strašno [klanje ili prinošenje svoga sina/djeteta kao žrtve!] uopće zatražiti od Ibrāhīma alejhiselam?! Gdje je tu Božija pravda, gdje je tu Njegova milost, gdje je tu Božije saosjećanje sa čovjekom?!

Ova pitanja, naravno, stoje. Do izvjesne mjere ona važe, vrijede, razložna su, čovječanstvo ih nije prestalo spominjati, zato što se u svakom vremenu ponavlja, na mirijade načina, roditeljska briga i bdijenje spram svojih kćeri i sinova. I zebnja spram njihova stradanja.

Ali, mnogo je važnije ovdje prisjetiti se da nama temeljne vjerske knjige, Kur’ān prije svih, velike likove čovječanstva predstavljaju iz samog vrtloga života. Nisu oni iz života u dibi, svili i kadifi. Veliki likovi Kur’āna ne kazuju nam samo one svoje susrete sa Sudbinom, već nam na najizravniji način kazuju i naše vlastite susrete sa Sudbinom. Tu je razlog pa učimo od Božijih poslanika (i baš zato oni su uzori čovječanstva). Stoga nam je Božiji poslanik Ibrāhīm ovdje osvijetljen jednim udvojenim ili dvostrukim bljeskom svjetlosti i pokazan, s jedne strane kao Božiji poslanik (treba se ispuniti “neshvatljivi” Božiji nalog!), i s druge strane kao roditelj (treba spasiti svoje dijete!).

A time dolazimo do druge, važne skaline u tumačenju ovog mjesta iz Kur'āna. Naime, svaki roditelj sudjeluje u tzv. ibrahimovskim brigama, u spašavanju svoga djeteta ili djece.

Ko ne razumije ovo kazivanje o Ibrahīmu, a.s., tom glasovitom Božijem poslaniku, potrebno je da posjeti bolnička odjeljenja na kojima leže mnoga djeca oboljela od raka i njegovih opakih vrsta. Sva su ta djeca nedužna, kao što je i Ibrahīmov sin bio nedužan. I svi oni roditelji koji u naručju drže oboljelu djecu, kao da su ona ibrahimovska multiplikacija, kao da oni - i ne znajući - nose svoja draga čeda i koračaju sve bliže i bliže, simbolički rečeno, onom mjestu gdje će djeca biti "žrtvovana", to jest predata u naručje nepojamne smrti!

Ibrahīmova odluka da žrtvuje sina nije odluka jednog arogantnog, nabusitog i nerazumnog čovjeka, već ljudskog bića koje sebe i druge članove čovječanstva želi da podučiti tome šta, doista, jeste život sred neposrednog zijeva smrti!

Dakako, Kur'ān spominje i stranu djeteta, potom roditelja, ali naglašava i onu moćnu, Božansku stranu.

Božija pomoć, ili od Njega darovani izlaz, dolazi najčešće onda kad roditelj spozna da ga ovo Sveobuhvatno opkriljuje, nadvladava, a borba s bezizlaznim nedaćama tu se afirmira kao svojevrsna kultura strpljivosti.

Naravno, Ibrahīm nije žrtvovao svoga sina, ali je zaimao iskustvo kao da je to on doista i učinio. Iz toga roditelji teško oboljele djece uzimaju trajne poruke. Mnogi roditelji suočiće se sa smrću svoje bolesne ili na drugi način postradale djece. Tu za njih nije bilo drugog izlaza. To je granična situacija koju mnogi ljudi ne mogu prenebregnuti. Na toj granici treba ostati priseban i strpljiv. Stamenih stopa i koraka. Lahko je to reći, a teško učiniti.

Ali, s druge strane, mnoga djeca će i ozdraviti. I, kao što se Božija pomoć Ibrahīmu javila u obličju velike žrtve ili kurbana (aṣ-Ṣāffāt/Redovi, 37:107), tako se ona u spasonosnim lijekovima javi mnogoj teško oboljeloj djeci, pa ozdrave - na radost svojih roditelja. (...)

HUTBA

O OBAVEZI KLANJA KURBANA

Hvala Allahu, dž.š., salavat i selam Njegovom posljednjem Poslaniku, uzoritim ashabima, čestitim šehidima i svim iskrenim sljedbenicima naše lijepe vjere. Poštovana braćo i sestre!

Danas je posljednji dan mjeseca ševvala 1447. hidžretske godine, što znači da nam je do Kurbanbajrama ostalo malo više od mjesec dana. Vakati je da otpočnemo neposredne pripreme za njegov dolazak.

Zbog toga danas govorimo o obavezi klanja kurbana, jer je to, uz hadž, glavno obilježja Kurbanbajrama.

U suri Saffat od 103. do 110. ajeta nalazimo veličanstvenu priču o Ibrahimu i Ismailu, a.s. iz koje saznajemo kako je Ibrahim, a.s. bio spreman da kao kurbana žrtvuje svog sina Ismaila, a.s.:

„I njih dvojica poslušashe, i kad ga on čelom prema zemlji položi, Mi ga zovnusmo:

‘O Ibrahimu, ti si se Objavi u snu odazvao; – a Mi ovako nagrađujemo one koji dobra djela čine – to je, zaista, bilo pravo iskušenje!’ – i kurbanom velikim ga iskupismo i u naraštajima kasnijim mu spomen sačuvasmo: ‘Nek je u miru Ibrahim!’ Eto tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine.”

Ibrahimova, a.s., žrtva primjer je apsolutne predanosti Bogu, baš kao i poslušnost njegovog sina Ismaila, a.s.

Otac i sin, obojica Božiji poslanici, ni u jednom trenutku ne dovode u sumnju i ne propituju razlog i smisao ovakve Božije naredbe. Njih dvojica, štaviše, ne mole Boga Uzvišenog da im odgodi izvršenje propisa, ne traže ni da veliku kušnju izvrše na neki drugi kompenzacijski način.

Spremnost Ibrahima i Ismaila, a.s., da izvrše Božiju naredbu, pa čak i po cijenu žrtvovanja života, primjer su nepokolebljive vjere.

Čime se može uporediti kristalna čistoća njihove vjere i nesalomiva snaga njihove poslušnosti?

Zato, kad god se kolje kurban, vjernička duša zadrhti prisjećajući se veličine žrtve Ibrahima i Ismaila, a.s.

Braćo i sestre,

Imajući na umu naredbu iz sure El-Kevser, kao i Poslanikovo, a.s., upozorenje:

“Ko je u mogućnosti da zakolje kurban pa to ne učini, neka se ne približava našem zajedničkom Bajram namazu” pozivamo vas da na vrijeme obavite pripreme i pravilno izvršite ovu obavezu.

KAŽIMO NA KRAJU DA JE CIJENA OVOGODIŠNJEG KURBANA ZA ŠVEDSKU 3 400 KRUNA.

Za sve one koji nisu u prilici da sami zakolju kurban, Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini organizira zajedničko klanje. Prethodno se nabavi dovoljan broj kurbana, uz stalnu brigu o vjerskim i higijenskim propisima.

Kurbani se nabavljaju od naših ljudi povratnika, tako da ova akcija ima i karakter stimulacije održivog povratka.

Zahvaljujući akciji nabavke i klanja kurbana koje organizira Islamska zajednica, kurbansko meso će se naći u bolnicama, narodnim kuhinjama, studentskim domovima, domova za stare i nemoćne, kao i kod samih povratnika, jer se veliki dio kurbanskog mesa podijeli na licu mjesta.

Posljednjih godina Islamska zajednica organizira i preradu kurbanskog mesa, tako da se više ne dešava da se meso pokvari ili baca, kao što se to, nažalost, ranije znalo dešavati.

Uz to, spisak onih kojima se meso podijeli još se više proširi i, što je podjednako važno, koristi se tokom cijele godine.

Još je jedna pogodnost ove akcija. Naime, svi oni, koji uplate kurban preko Zajednice, mogu navesti broj telefona nekog od svoje rodbine u Bosni i Hercegovini i on će biti obaviješten da preuzme trećinu tog kurbana.

Gradovi u kojima se to može obaviti su: Sarajevo, Zenica, Travnik, Bugojno, Visoko, Goražde, Mostar, Konjic, Jablanica, Banja Luka, Gradiška, Dubica, Cazin i Ključ.

Kažimo na kraju da je cijena ovogodišnjeg kurbana za Švedsku 3 400 kruna.

Uplate se mogu izvršiti na blagajni naših džemata, kao i direktno na račun Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj. (P.G. i Swish).

Krajnji rok za uplatu je 26. maj 2026.

Da Allah, dž.š., olakša i primi naše ibadete!

Idriz-ef. Karaman, 17. april 2026.

JEVREJI I KRŠĆANI TREBAJU SE DRŽATI SVOJIH SVETIH KNJIGA

Izvor: www.preprod.com, autor Enes Karić, prof.

Da bi se Kur'ān valjano shvatio i posviješćeno čitao u njegovoj cjelini potrebno je znati da se sintagma ahlu l-kitāb (Sljedbenici Knjige/Biblije) odnosi na jevreje i kršćane, ili prije svega na njih. Kur'ānske sūre mekkanskog (610-622) i medinskog razdoblja (622-632) pokazuju kroz mnoge āyāte, na način potke udjenute u osnovu Kur'āna, da se na jevreje i kršćane gleda(lo) kao na već formirane vjerske zajednice.

Naročito je to vidljivo u medinskom razdoblju objave Kur'āna. Kao već formirane religijske zajednice, jevreji i kršćani neće (ili teško da će) primiti islam. Stoga je, povijesno gledano, bilo potrebno sa njima uspostaviti temelje za zajedničko življenje, poslovanje i saradnju.

Praktički, islam je imao zadaću da se zakorijeni u sredini gdje se itekako znalo za jevreje i kršćane, kao i za arabljsanske idolopoklonike/pagane (mušrikûn), ali u manjoj mjeri i za perzijske zoroastrovce, itd. Zadržimo li se, zasad, na ahlu l-kitāb (ili Sljedbenicima Pisma/Knjige), jedna je od konstanti Kur'āna ta da se na Sljedbenike Pisma (ahlu l-kitāb) ili na Sljedbenike Knjige (Biblije) gleda(lo) i kao na jevrejske i kršćanske vjerske zajednice koje imaju svoje dogme zato što već imaju svoje objavljene knjige i što su imali svoje poslanike.

Ovo je jedan veličanstveni proglas Kur'āna. Različite religije i vjerovanja jesu posljedica Božije odluke da ljudima daruje slobodu. U krajnjemu, to da je Bog jedan, i da On kao Jedan i Jedini Bog određuje „da svi vi zakon i pravac imate,, jeste jedna od velikih Božijih Odredbi i Božijih Tajni. Ovaj proglas Kur'āna (5:48) traži da se različite religije i pravci pokažu kroz „natjecanje u dobru,, a ne kroz teološka nadmudrivanja. Poruka ove alineje Kur'āna je: U principu, dobro dolazi od svih, a ne samo od pripadnika naše vjere. Inače, Božanski poziv „u dobru natječite se!, ne bi imao nikakva smisla.

Uostalom, poslušajmo veličanstvene riječi Kur'āna kojima dragi Bog obećava da neće poništiti dobro djelo ni od jednog čovjeka:

„Pa se ljudima odazva njihov Gospodar:

'Ja [Bog] zbilja neću niti jednom pregaocu između vas dobro djelo poništiti, muško ili žensko bili!

Vi ste jednih od drugih!,,

Također, dragi Bog se obraća čovjeku pojedincu, mušku ili žensku, te u ovoj alineji Kur'āna proglašava:

„Koji god čovjek predano okrene lice svoje Bogu,

a bude dobra djela činio,

njemu pripada nagrada njegova kod Gospodara njegova!

Takvima nema straha niti će se žalostiti!,,

A sada, makar ukratko, podsjetimo na univerzalnu širinu Kur'āna kojom ova temeljna islamska knjiga poziva jevreje i kršćane da se prihvate svojih svetih knjiga. Evo samo tri mjesta iz Kur'āna, među mnogima:

„Neka sljedbenici Indžila [kršćani] sude

Prema onome što Bog u Indžilu objavio je!,,

„Da se oni [jevreji i kršćani] prihvate Tevrata i Indžila i onog što im je objavljeno od Gospodara njihova, imali bi šta jesti od onog iznad njih i onog ispod nogu njihovih!,,

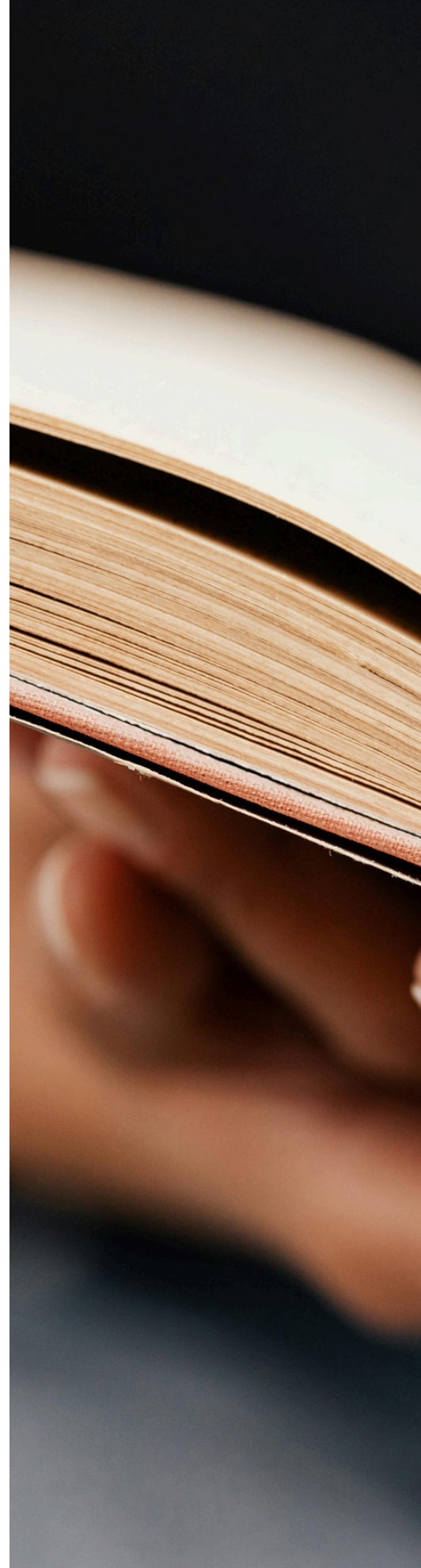
„Ti [Muhammede] reci: 'O Sljedbenici Knjige [o jevreji i kršćani]!

Vi nemate vjere nikakve sve dok se Tevrata i Indžila, i onog što vam je objavljeno od Gospodara vašega, pridržavali ne budete!,,

U ovim proglasima Kur'āna posve jasno se vidi da jevrejima i kršćanima Kur'ān priznaje njihovo pravo da vjeruju po svojim svetim knjigama i da se tih knjiga pridržavaju.

Pritom ostaje poziv da se svi, i jevreji, i kršćani, i muslimani – vjerovanjem u Boga natječu u dobru. To je krajnji smisao pridržavanja svetih knjiga.

(...)

BOSNIAKISKA ISLAMISKA SAMFUNDET
ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

Kurbani se nabavljaju u BiH od povratnika i na taj način se pomaže održivi povratak.

KURBAN 2026

**KRAJNI ROK ZA UPLATU KURBANA:
26. MAJ 2026.**

**CIJENA
KURBANA:
3 400 SEK**

Uplate se mogu izvršiti u
džematima ili direktno
na račun IZBUŠ-a:

PG: 73 88 14-3

VAŽNO!

Rijaset nema mogućnost da dostavlja
trećinu kurbana po cijeloj BiH.

Ovo su gradovi gdje se može
preuzeti trećina:

**Sarajevo, Zenica, Travnik, Bugojno,
Visoko, Goražde, Mostar, Konjic,
Jablanica, Banja Luka, Gradiška,
Dubica, Cazin i Ključ.**

123-338 23 48

Ili putem swish-a:
123 338 23 48

OBAVEZA KLANJA KURBANA

Žrtvovanje kurbana za vrijeme Kurban-Bajrama je islamska dužnost svakog imućnog punoljetnog muslimana, lijepa islamska tradicija i dobro djelo za onoga ko nije obavezan.

Dovoljan je jedan kurban za članove jedne porodice. U današnjem vremenu, dužnost klanja kurbana pada na svakoga ko je zaposlen i ima toliko sredstava u danima Kurban-bajrama da nabavi kurban.

„Mi smo ti uistinu, mnogo dobra dali, zato namaz radi Allaha klanjaj i kurban kolji, onaj ko tebe mrzi sigurno će on bez pomena ostati!”

(El-Kevser, 1-3.)

Za više informacija obratite se lokalnom džematu ili sekretaru IZBUŠ-a na:

Email: kontakt@izb.se

Telefon: 05 20 49 90 64

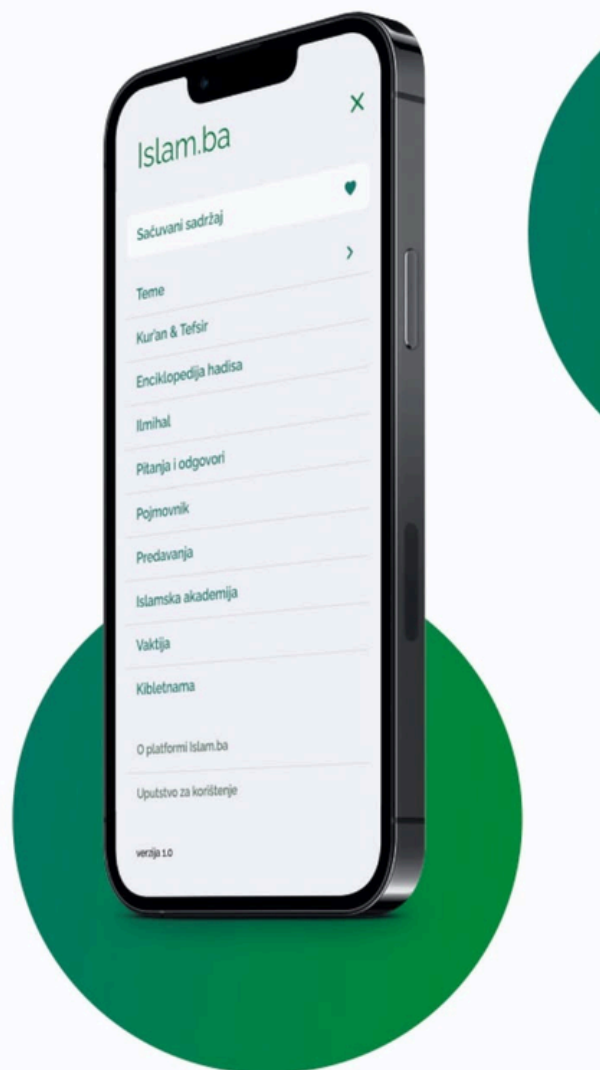
Mobiltel: 07 63 10 24 47

 islam.ba

O Islam.ba

Internetska platforma islam.ba promovira ispravno razumijevanje islama, shodno tumačenju Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, i osigurava vjersko obrazovanje i odgoj muslimana različitih generacija. Kreirajući novi sadržaj, ali i promovirajući bogato naslijeđe bosanskohercegovačkih učenjaka, islam.ba djeluje kao najveća internetska baza odgojno-obrazovnog vjerskog sadržaja na bosanskom jeziku.

Dodatna vrijednost islam.ba jeste interakcija s javnošću, odnosno korisnicima u domovini i širom svijeta. Omogućava odgovore na pitanja iz oblasti vjere, servisne informacije o vjerskim aktivnostima te lično usavršavanje kroz pohađanje samostalnih i interaktivnih kurseva iz različitih vjerskih oblasti.

Šta nudi Islam.ba

Najveću bazu članaka o islamskim temama.

Kur'an s arapskim tekstom, prijevodima i tefsirima.

Video i audio sadržaj dostupan u različitim formatima.

Enciklopediju odabranih hadisa s komentarom.

Bazu fetvi s mogućnošću postavljanja pitanja.

Lično usavršavanje kroz pohađanje samostalnih i interaktivnih kurseva.

islam.ba

Bajram Šerif Mubarek Olsun

ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

Åkerssjövägen 10
461 53 Trollhättan

kontakt@izb.se
www.izb.se

0520-49 90 64
0763-10 24 47